Kansanvalistusseura • The Finnish Lifelong Learning Foundation
Cygnaeuksenkatu 4 • FI-00100 Helsinki • info@kvs.fi • kvs.fi

Kansanvalistusseuran lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle
Asia: HE 29/2019 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020
Teema: Kansanvalistusseuran Etäkoulu Kulkurin ja Nomadskolanin toiminta ja resurssit (momentti 29.10.51)

Ulkomailla asuvien oppilaiden perusopetuksen saavutettavuus turvattava

Etäkoulu Kulkuri on ulkomailla asuvien oppilaiden verkkokoulu, joka on saavutettavissa kaikkialla maailmassa. Digitaalinen palvelu on kustannustehokas ja vaikuttava. Verkkokoulu skaalautuu kasvavaan kysyntään, mutta sen toimintaan ja kehittämiseen tarvitaan riittävät resurssit. Kansanvalistusseura vastaa toista vuotta myös ruotsinkielisten oppilaiden **Nomadskolan**-verkkokoulun toiminnasta ja kehittämisestä yhdessä Raaseporin kaupungin kanssa.

Tarve ja oppilasmäärä kasvaa

Maailmalla asuu lähes 2 miljoonaa ulkosuomalaista. Suomen kansalaisia heistä on noin 300 000. Ulkomailla asuminen on yhä useamman perheen arkea, ja muuttajat ovat sosio-ekonomisesti yhä monimuotoisempi ryhmä.

Etäkoulu Kulkurissa kansainvälisen liikkuvuuden arkipäiväistyminen näkyy oppilasmäärän – erityisesti kaikkia aineita opiskelevien yläkoululaisten määrän – ja ohjaustarpeen kasvuna.

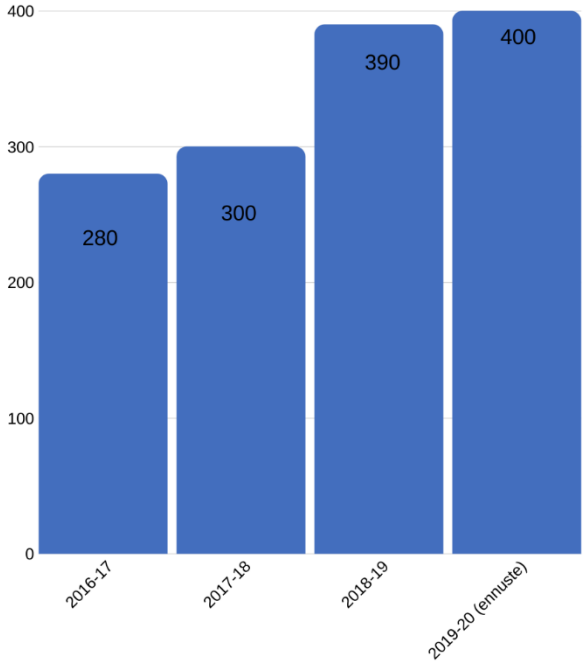

Kuva: Kulkuri-verkkokoulun oppilasmäärä v. 2016 – 2019 ja ennuste 2020

Verkkokoulussa äidinkieli säilyy ja kehittyy – asuinmaasta ja -paikasta riippumatta

Suurin osa Kulkurin oppilaista täydentää paikallisen tai kansainvälisen koulun opintoja Kulkurissa. Suosituin ja tärkein aine on suomen kieli ja kirjallisuus. Paljon opiskellaan myös ruotsin kieltä sekä Suomen historiaa ja yhteiskuntaoppia. Nomadskolanin oppilaat voivat opiskella ruotsia äidinkielenä ja suomea toisena kotimaisena kielenä.

Kansanvalistusseura on pitkään kertonut ja tiedottanut ulkomailla asuvan lapsen oman äidinkielen merkityksestä (esim. Aina: Ulkomailla asuvalle suomi on tärkein). Yhä useammat huoltajat ymmärtävätkin lapsen äidinkielen ylläpitämisen ja kehittämisen tärkeyden: äidinkielen verkkokursseilla on yhä enemmän oppilaita kaikkialta maailmasta.

Kaikkia aineita etänä opiskeleva oppilas tarvitsee paljon tukea, opintojen räätälöintiä ja ohjausta

Kulkurin kaikkia aineita opiskelevien oppilaiden taustat ovat hyvin erilaisia: osa on käynyt ulkomailla kansainvälistä koulua, osa on käynyt koulua eri kielillä useissa maissa, osa lähtee kesken lukuvuoden suomalaisesta koulusta. Joukossa on myös oppilaita, jotka kieltäytyvät

lähtemästä kouluun uudessa asuinmaassa. Ulkomaanmuutto voi kärjistää oppilaiden sosiaalisia ja psyykkisiä ongelmia.

Jos oppilas ei käy muuta koulua, Kulkurin hakuprosessissa (hakulomake ja opinto-ohjaajan haastattelu) varmistutaan siitä, että lähiohjaus ja etäopiskelun edellytykset ovat kunnossa. Perusopetusikäisen etäopiskelu ei onnistu ilman lähiaikuisen tukea ja henkilökohtaista, tiivistä ja säännöllistä verkko-ohjausta.

Uusi toimintamalli ulkomailla asuvien oppilaiden verkko-opetukseen

Ulkomaankoulujen asemaa ja tulevaisuutta kehittäneen työryhmän muistiossa (OKM 2019:29) esitetään, että nykyistä saavutettavamman, suunnitelmallisen ja laadukkaan ulkomaille suuntautuvan etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen kehittämismahdollisuudet ja muutostarpeet tulisi selvittää: ”Suomesta puuttuu lain tunnistama ja järjestelmällinen ulkomaille suuntautuvan etä- ja verkko-opetuksen konsepti”. Työryhmän mukaan yliopistojen harjoittelukoulut olisivat luontevia toimijoita etäopetuksen tarjoamisessa ja kehittämisessä yhdessä muiden tahojen kanssa.

Kansanvalistusseura ja Helsingin yliopiston Viikin harjoittelukoulu ovat kehittäneet ulkomailla asuvien oppilaiden perusopetuksen digitaalisen järjestämisen toimintamallia ja ehdotusta kokeilulainsäädännöksi, joka toisi ulkomailla asuvien oppilaiden verkko-opetuksen lainsäädännön piiriin. Digitaalinen opetus on aidosti saavutettavissa oleva ratkaisu ulkomailla asuvien oppilaiden perusopetuksen järjestämiseen, ja sen toiminta- ja kehittämisedellytykset tulee turvata.

Etäkoulu Kulkurin ja Nomadskolanin resurssit ja kehittäminen

Kulkuri toimii pienillä henkilöresursseilla: päätoiminen koulunjohtaja ja opinto-ohjaaja sekä osa-aikaiset (50 %) koulusihteeri ja (50 %) teknologia-asiantuntija. Kaikki opettajat ovat päteviä ja sivutoimisia. Nomadskolanissa on kaksi osa-aikaista opettajaa ja hallinnosta vastaava osa-aikainen rehtori. He ovat Raaseporin kaupungin palveluksessa ja opettavat verkkokoulussa oman toimensa ohella.

Nomadskolanin kehittämisen ensimmäisenä tavoitteena oli lisätä tietoisuutta palvelusta. Viime vuonna avatut uudet kotisivut, some-näkyvyys ja viestinnän tehostaminen ovat tuottaneet tulosta: Nomadskolanin oppilasmäärä on moninkertaistunut edellisestä lukuvuodesta. Jatkossa tavoitteena on kehittää Nomadskolania yhdessä Kulkurin kanssa niin, että molempiin kieliryhmiin kuuluvat oppilaat saavat korkeatasoista etäopetusta.

Parhaillaan valmistaudumme ottamaan käyttöön uuden, kasvavan toiminnan tarpeisiin paremmin sopivan oppimisympäristön. Uuden ympäristön käyttöönotto, opettajien koulutus sekä kurssisisältöjen siirtäminen ja uudistaminen on iso ponnistus. Vuoden 2019 valtionavustuksen turvin rekrytoimme verkkokoulun ensimmäisen teknologia-asiantuntijan, joka koordinoi uuden ympäristön käyttöönottoa, antaa teknistä tukea ja auttaa opettajia tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytössä.

Valtionavustuksen tarve

Kansanvalistusseura esittää, että Etäkoulu Kulkurin ja Nomadskolanin toimintaan valtion budjetissa varattua valtionavustusta (148 000 €) nostetaan vähintään 300 000 €, jolloin valtionavustus on samalla tasolla kuin kuluvan vuoden valtionavustus, ja toiminnan jatkuvuus turvattu.

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja *Lauri Tuomi*, Kansanvalistusseura sr., lauri.tuomi@kvs.fi, puh. 050 476 9977
Koulunjohtaja *Tuija Tammelander*, Etäkoulu Kulkuri, tuija.tammelander@kvs.fi, puh. 050 383 3969

Kansanvalistusseura • The Finnish Lifelong Learning Foundation
Cygnaeuksenkatu 4 • FI-00100 Helsinki • info@kvs.fi • kvs.fi

Etäkoulu Kulkurin
5 teesiä lapsen äidinkielen merkityksestä

1 ÄIDINKIELI ON TÄRKEIN.

Ulkomailla asuvalle lapselle oma äidinkieli on elintärkeä – jos siitä ei pidetä huolta, se taantuu, ja perheen takaisinmuutto Suomeen voi jäädä haaveeksi.

2 YHTEYS SUOMEEN EHKÄISEE AIVOVIENTIÄ.

Kun äidinkieli säilyy ja kehittyy ulkomaillakin, paluumuutto Suomeen ja suomalaiseen kouluun onnistuu.

3 VANHEMPIEN ASENNE RATKAISEE.

Lapsen oman äidinkielen säilyminen ja kehittäminen ulkomailla on vanhempien vastuulla. Vanhemmat tarvitsevat tietoa lapsen äidinkielen merkityksestä.

4 KOULUTUKSEN TULEE OLLA TASA-ARVOISTA.

Kohtuuhintaiset ja kaikkien ulottuvilla olevat opiskelumahdollisuudet takaavat, että myös ulkosuomalaisilla lapsilla on mahdollisuus oman äidinkielen opiskeluun ja suomalaiseen perusopetukseen. Suomessa tuotetut digitaaliset palvelut edistävät tasa-arvon toteutumista.

5 KANSAINVÄLISET LAPSET OVAT ARVOKKAITA SUOMELLE.

Ulkomailla asuneet lapset ja nuoret ovat kielitaitoisia, tottuneita kulttuurien väliseen vuorovaikutukseen ja toimimiseen monikulttuurisessa maailmassa. Heistä kannattaa pitää kiinni!

Lue lisää:
kulkurikoulu.fi
nomadskolan.fi

Etäkoulu KULKURI Kansan valistus seura KVS